

Природоорієнтовані рішення для сталих міст

Гід для прийняття рішень

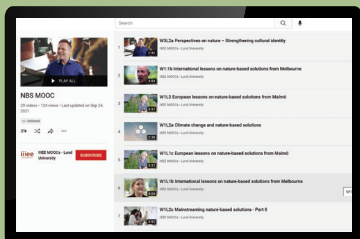

Зміст

Природоорієнтовані рішення
в українському законодавстві
та стратегії міст

03

Освітній курс
з природоорієнтованих
рішень

07

Робота з громадами

08

Комунікації

09

ПОР в українському законодавстві та стратегії міст

Природоорієнтовані рішення (ПОР) надзвичайно важливі для українських міст.

Що може зробити міська влада?

1

Впровадити положення про пріоритетну роль ПОР на рівні регіональних і місцевих стратегічних документів

Позитивні практики впровадження ПОР і правове закріплення ПОР на рівні регіональних і місцевих стратегій, планів та програм, а також поширення цього досвіду по країні стануть аргументом на користь правового урегулювання питань ПОР на загальнодержавному рівні. Правовим підґрунтям можуть бути відповідні положення про ПОР, закріплені у міжнародних нормативно-правових актах.

2

Втілити зелені рішення

Частина технічних споруд (сірої інфраструктури) у містах можна замінити на зелені чи блакитні аналоги. Як-от дощові сади. Вони замінюють дренажні системи, наповнюються водою під час злив, стають прохолодною оазою для містян у спеку.

3

Інтегрувати питання гендерної рівності в ПОР

Проведення гендерного аналізу та застосування його результатів сприятиме розробці і впровадженню ПОР, які відповідають на різні потреби жінок і чоловіків з різноманітних груп, та досягненню синергії між цілями Декларації Ріо-де-Жанейро про навколишнє середовище і розвиток через систему соціальної справедливості та захисту і реалізації прав усіх верств населення, особливо найбільш незахищених.

Приклади зелених рішень у містах

1

Зелені дахи

2

Проникні поверхні
(пористий асфальт, проникне брукування вулиць)

3

Дренажні канали
(валоканави)

4

Зелені зупинки громадського транспорту

5

Фільтраційні
(муловідловлювальні) смуги

6

Зелені колії вздовж трамвайних маршрутів

7

Дощові сади

8

Водосховища місцевого стоку
(протиаводкові водосховища)

9

Ставки для відстоювання стічних вод

10

Буферні
(протиерозійні) смуги та живопліт

11

Лісові прибережні буферні зони

12

Міські лісопарки

13

Дерева в межах міських територій

14

Відновлення водно-болотних угідь та управління ними

15

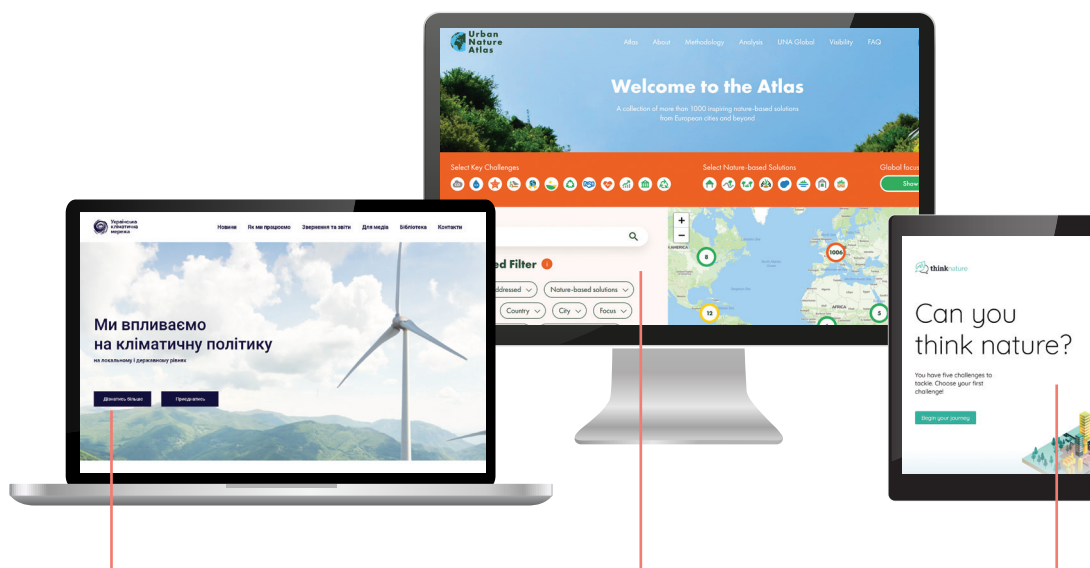
Збереження комах-запилувачів

16

Компостування побутових відходів

Корисні матеріали

Дивіться детальну інструкцію з варіантами й методиками впровадження ПОР у містах у [Каталозі природоорієнтованих рішень](#).

Вивчіть міжнародні практики у [Urban Nature Atlas](#) – там зібрано понад 1000 чудових прикладів ПОР у містах Європи та світу.

Використовуйте інструмент [Think Nature](#), що допоможе прийняти оптимальне зелене рішення та покращити життя у місті.

Рекомендації з інтеграції ПОР в українське законодавство та стратегії міст

ви можете знайти у дослідженні ПРООН «Природоорієнтовані рішення для міст у законодавстві, стратегіях, політиці та планах дій на національному, регіональному й місцевому рівні в Україні».

Дослідження включає:

Визначення ПОР та відображення у міжнародних нормативно-правових актах та інших документах;

Відображення ПОР в українському законодавстві, стратегіях, політиці та планах дій на державному рівні;

Державне планування у містобудуванні й розвитку міст – і місце ПОР у них.

Це дослідження – стартовий орієнтир, що допоможе вам напрацювати стратегічні документи для втілення ПОР у ваших містах та поставити довгострокові цілі.

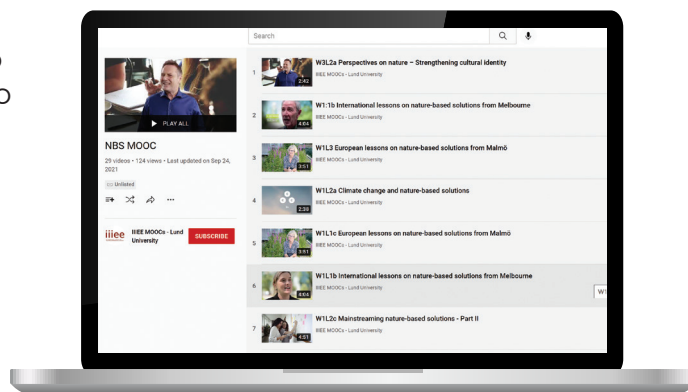
ДИВИТИСЯ

Освітній курс з природоорієнтованих рішень

Щоб глибше зануритися в тему ПОР, пропонуємо пройти курс від Лундського університету, перекладений українською мовою за підтримки ПРООН.

29 модулів **≈ 2** години

ДИВИТИСЯ

1. [Перспективи для природи – Посилюємо культурну ідентичність](#)
2. [Світові кейси ПОР – Мельбурн](#)
3. [Європейські кейси ПОР – Мальмо](#)
4. [Зміни клімату та ПОР](#)
5. [Європейські кейси ПОР – Мальмо](#)
6. [Світові кейси ПОР – Мельбурн](#)
7. [Просування зелених рішень у містах – частина 1](#)
8. [Просування зелених рішень у містах – частина 2](#)
9. [Огляд природоорієнтованих рішень у світі](#)
10. [Уроки ПОР – Крістіанстад, Швеція](#)
11. [Інсайти проєктів IUCN та URBES – Берлін](#)
12. [Методи оцінки ефективності ПОР](#)
13. [Уроки ПОР – Гегенес, Швеція](#)
14. [Що потрібно, аби політика ПОР стала успішною](#)
15. [Інсайти проєктів IUCN та URBES – Барселона](#)
16. [Уроки ПОР – Ломма, Швеція](#)
17. [Державні стратегії ПОР](#)
18. [Що потрібно, аби ПОР стали реальністю](#)
19. [Інсайти проєктів IUCN та URBES – Берлін](#)
20. [Уроки ПОР – Мальмо, Швеція](#)
21. [Бізнес-моделі ПОР](#)
22. [Роль бачення ПОР](#)
23. [Інсайти проєктів IUCN та URBES – Роттердам](#)
24. [Взаємодія з природою](#)
25. [Інновації для ПОР – частина 1](#)
26. [Інновації для ПОР – частина 2](#)
27. [Уроки ПОР – Еслев, Швеція](#)
28. [Які питання вирішує ПОР](#)
29. [Перспективи природи – дозволимо природі знайти власний шлях](#)

Курс на Coursera

За бажанням ви можете пройти цей курс на Coursera англійською з допомогою перекладених українською матеріалів та отримати сертифікат.

ДИВИТИСЯ

Навчальний посібник
«Міста, природа та інновації: нові напрямки розвитку»

ДИВИТИСЯ

Робота з громадами

У 2020 році Лабораторія інноваційного розвитку ПРООН в Україні разом з партнерами розробила концепцію «Сафарі для громад». Це програма, що залучає містян до пошуку інноваційних природоорієнтованих рішень для місцевих громад.

Перше сафарі відбулося у Києві восени 2019 року. Тоді реалізували 5 зелених рішень. У 2020 році продовжилося у Львові та Білій Церкві, де втілили ПОР проєкти. У 2021 році переможці конкурсу в межах проєкту впровадили ПОР проєкти в Рівному, Червонограді, Мирнограді та Кропивницькому. Цього року програма Сафарі для громад розширила свою тематику і почала працювати з ОСББ. В одному з ОСББ встановлюється компостер та розробляється бізнес-план для подальшого використання компосту.

[Дізнатися більше](#)

Відео про компостування в містах

Відео 1

[Дивитися](#)

Навіщо компостувати органіку

Відео 2

[Дивитися](#)

Типи компостерів

Відео 3

[Дивитися](#)

Основи правильного компостування

Ці матеріали можна поширювати і у ваших містах!

Сафарі для громад: компостування в містах

У жовтні 2021 року громадська організація «Плато» за підтримки ПРООН в Україні провели онлайн-навчання для мешканців/ок багатоквартирних будинків з усієї країни про раціональне поводження з органічними відходами. Після завершення навчання учасники/ці мали можливість позмагатися за фінансування проєкту з облаштування компостувального майданчику для потреб мешканців/ок свого багатоквартирного будинку.

Дізнатися більше про вплив органічних відходів на довкілля та особливості компостування, піддивитися креслення правильного компостера та розпланувати дорожню карту впровадження компостування у власному будинку можна [за посиланням](#).

Комунікації

Для того, щоб згуртувати якомога більше людей навколо зелених рішень, наша комунікація з містянами має бути доступною, дружньою й фановою. Протягом півроку (липень – грудень 2021) ПРООН провела комунікаційну кампанію з просування ПОР у містах, яка охопила понад 1 мільйон людей у 20 містах України. Тож пропонуємо використовувати у комунікації на рівні міст готові напрацювання, які добре себе зарекомендували та вже стали пізнаваними.

Герой/героїня

Головний герой кампанії з зелених рішень – їжачок Урбік.

Їжачок символізує усіх тварин, які постраждали від урбан діяльності людини. Наш їжачок потрапив у місто та мандрує бетонними джунглями у пошуках зелених оаз. Комунікацію по темі ПОР пропонуємо вести від імені цього героя.

Я у ролі героя живий та рухомий. Можете використовувати мене різним. Або малювати свої версії мене. Я можу бути як чоловічої, так і жіночої статі. Але, щоб я був схожим!

UNDP Ukraine / ПРООН в Україні
29 October at 11:00

Вирощувати свої овочі в місті? Цікомо реально 🍅

Що таке міські городи та як їх облаштувати, що буде ризиком на підвіконні – усі розповідь наш [#ІжачокУрбік](#)

Читайте новий розділ [#ІсторіяПроЗеленіМіста](#) – та жте своє свіжечення 🌱

Історія про зелені міста, розділ 15
– Немає більшого щастя їжачку, як клатик саду-городу посеред міста!

Та виявляється, у містах чимало дітей – майбутнє людства – не знає, як із насіння виростають огірки чи помідори. 🍅

Гайда це виправляти – й робити міські городи! Це громадські простори, де містяни разом вирощують для себе овочі, фрукти, зелень і квіти. Садити рослини можна у землю або у горщики та дерев'яні ящики.

З міських городів цілі кілограми користі:

- 🍅 По-перше, кілограми своєї городини для повноцінного раціону.
- 🌱 Емоційне наповнення від фізичної праці й близькості до природи.
- 🌱 Місце для розвитку та навчання дітей екологічному світогляду.
- 🌱 Городи допомагають біорізноманіттю, зокрема приваблюють комах-запилювачів.
- 🌱 Зрештою, це "мінізаповід" з переробки кісно та зниження температури в місті. Та й загалом локально вирощена їжа – це менше викиди від транспортування харчів.

Щоб облаштувати міський город, потрібні:

- 🍅 Насіння й саджанці – купити можна онлайн, на базарах та ярмарках, у супермаркетах.
- 🍅 Знаряддя: лопати, сани, граблі, садові ножиці, відра, шланги для поливу, рукавички.
- 🍅 Невелика ділянка землі біля дому, в парку, школі або дитсадку. Чи простір на даху. Чи бодай підвіконня.
- 🍅 Взимку на підвіконні можна вирощувати зелену цибулю, петрушку, кріп, рукколу, базилік, мікроязень. Плюс – виростає за 1-2 тижні.
- 🍅 Шок-контент: на даху зелень можна вирощувати без землі, а лиш у воді з поживним розчином – метод зветься "гідропоніка". Плюс городу на даху – захист будівлі від перегріву влітку та втрати тепла взимку.

[#ІсторіяПроЗеленіМіста](#) [#ЕкоУрбаністі](#)

You, Olga Seleznova and 211 others
7 comments 18 shares

ДИВИТИСЯ

UNDP Ukraine / ПРООН в Україні
13 September

Отже, їжачок потрапив до міста. Що він думає про це? І чи його св'ятий погляд допоможе нам усвідомити вагомий проблем, які є в місті? Читайте просто зараз у 2-му розділі Історії про зелені міста 🌱

А також стежте за Урбіком на нашій сторінці, коментуйте, діліться з друзями, репостіть на свою сторінку – і нехай Історія про зелені міста стає реальністю! 🌱

[#ЕкоУрбаністі](#) [#ІжачокУрбік](#) [#ІсторіяПроЗеленіМіста](#)

Історія, розділ 2:

– Хто взагалі вигадав такий ліс? Як такі ліси повиростили по всій планеті? Так-так, Урбік їжачок, але непростий – великими руками не візьмеш. І я вже здогадався, де ж. У місті. Великому, шумному, загазованому місті – недарма такі ліси називають бетонними джунглями! Бо тут і справді легко загубитися, а змішатися з містом – значить ширшавий для нього носа асфальту!

У такому лісі кожний їжачок знає, що в містах багато проблем через це. Ну от наприклад, чому так аномально спекотно влітку? Бо дуже багато бетону та асфальту, які поглинають сонячне тепло – і місто буквально нагрівається як шварчить. А зелених насаджень збалансувати це тепло й охолодити простір не вистачає 🍃

Те саме з повітрям: замало дерев – усі шкідливі викиди опиняються на волі та в наших легенях. Атакують озоновий шар, призводять до хвороб та поганого самопочуття. І це не лише швидкі залізні ведмеді – він їх зветься автівками, тас. Це і великі хімічні заводи, чийі газує-труби мовляють й непомітно роблять свою шкоду.

Дерева виростають на догоду бізнесу, колишні зелені оази стають будмайданчиками, а про наслідки хто думає? Я – їжачок Урбік, думаю. Немає дерев – є підтоплення. Бо коріння вже не втримує воду. Немає дерев – є шумове забруднення і загазованість. Ось чому мені було так складно дихати напочатку. 🍃

А ці неохайні міські пейзажі? Я б тут і тижня не витримаю! І вже бачу, що українським містам бракує барв, зацікавлення та дружнього ставлення до мешканців. Проте знаю, що це все можна виправити!

Просто місту варто додати природи. Зробити міста зеленими – принести скоди природоорієнтовані рішення, які і для людей, і для їжачків 🌱

Ці рішення – с дуже багато: зелені дахи та стіни, зелені зупинки та колії, зелені паркіти та кишенькові парки, живі стіни й міські зелені коридори, дощові садки й яршене озеленення... І це ще не всі!

Поки відстанує до тих дерев за річкою, розповідь вам про них більше, і як ці рішення добре працюють в інших містах та роблять життя в них суперкомфортним! 🌱

You and 104 others
2 comments 13 shares

ДИВИТИСЯ

Брендування

Пропонуємо використовувати кольорову гаму, стилістику та шрифти з брендбуку кампанії. Важливо, щоб малюнки не трансливали гендерних стереотипів.

У разі використання готових зображень, логотип ПРООН в Україні повинен використовуватися на всіх матеріалах. Лого слід розміщувати завжди згори з правого боку. З питань використання готових зображень та логотипу ви завжди можете проконсультуватися з командою ПРООН.

Спецпроект

ДИВИТИСЯ

**Бетону – ні.
Прості рішення для життя
в зеленому місті**

Хештеги

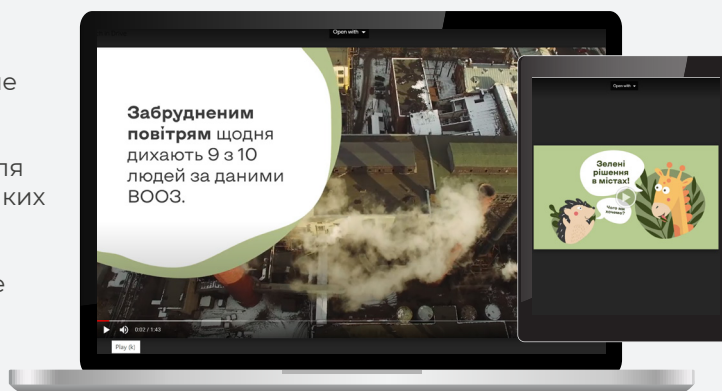
На офіційних сторінках проекту та у соцмережах інформацію про зелені рішення публікували під хештегами **#ІжакУрбіс** / **#ЕкоУрбаністи** / **#ІсторіяПроЗеленіМіста**. Ці хештеги варто використовувати під час комунікації теми ПОР і на рівні міст – у соцмережах, на сайті або промоматеріалах.

Відео

Відео про природоорієнтовані рішення, підготовлене ПРООН, можливо використовувати у соцмережах та/або для демонстрації на великих плазмах чи екранах.

Відео також доступне англійською мовою.

ДИВИТИСЯ

Ви також можете використовувати короткий анімований промоморолик.

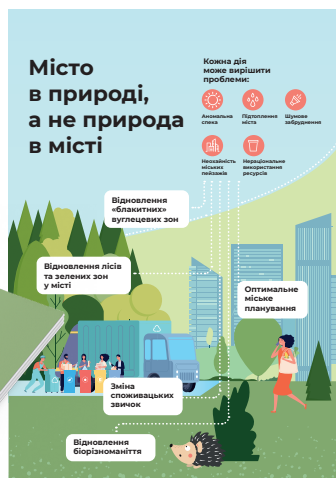
ДИВИТИСЯ

Промоматеріали

Буклет

Ви можете використовувати буклет ПРООН з описом природоорієнтованих рішень у містах – в електронному чи друкованому вигляді.

ДИВИТИСЯ

Постери

Також ви можете поширювати готові постери та інфографіки, підготовлені на основі цього буклету – вони доступні також для широкоформатного друку:

ДИВИТИСЯ

Брендинг та символіку кампанії, зокрема Їжака Урбіка, також можна використовувати для створення різноманітних промоційних матеріалів «зелених» подій – суботників, акцій з озеленення міст. Вони можуть включати: стікери, екторби, футболки, шапки, блокноти, сертифікати тощо. Це підсилить впізнаваність теми на місцевому рівні та залишиться гарною згадкою про участь.

Головне: намагайтеся створювати роздаткові матеріали, які не шкодять довкіллю та є біорозкладними (наприклад, не використовувати пластик при виготовленні такої продукції).

Напрацювання також варто використовувати для підготовки соціальної реклами на рівні міст.

Для отримання додаткової інформації по темі ПОР, будь ласка, прогляньте [цю сторінку](#).

Цей матеріал розроблено проектом ПРООН в Україні «Природоорієнтовані рішення для сталих міст» упродовж липня-листопада 2021 року в межах промокампанії з популяризації зелених рішень у містах.